

Handläggare
Sara Lundblad
Telefon: 08-50810979

Till
Norra innerstadens
stadsdelsnämnd

Remiss av Motion om försök med fri ledsagning, KS 2024/1023

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS
2024/1023

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått en remiss av kommunstyrelsen för yttrande. Motionen från Emelie Wassermann (SD) handlar om att kommunfullmäktige ska ge berörda nämnder i uppdrag att utreda ett försök med fri ledsagning. Motionären skriver i motionen både om ledsagning generellt och om ledsagning för målgruppen personer med synnedsättning. Motionären anger att bakgrunden till motionens förslag är att det finns stora skillnader mellan och inom Stockholms stads stadsdelsförvaltningar i att bevilja insatsen och även beslut om antalet beviljade timmar för ledsagning. Det leder till risk för ett mer stillasittande och socialt isolerat liv för personer med synnedsättning, något som riskerar att öka med stigande ålder. Motionären skriver att ett erbjudande om fri ledsagning skulle innebära minskad administrativ handläggning samtidigt som sannolikheten att personer skulle använda sig av fler timmars ledsagning än de har behov av är låg.

Förvaltningen välkomnar initiativ som kan främja fysisk och psykisk hälsa samt likställighet inom Stockholms stad.

Förvaltningen ser att vidare utredning inför ett försök med fri ledsagning enligt socialtjänstlagen skulle behöva ske inom ramen för arbetet med omställning till den nya socialtjänstlagen. Vidare utredning om fri ledsagarservice enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade skulle behöva titta på de juridiska förutsättningarna för att eventuellt rikta försöket till en eller flera

särskilda målgrupper inom LSS, vilka resurser för att genomföra insatsen samt de kostnader som det skulle medföra.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått en remiss av kommunstyrelsen för yttrande senast 28 februari 2025. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, socialnämnden och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Ärendet

Motionen från Emelie Wassermann (SD) handlar om att kommunfullmäktige ska ge berörda nämnder i uppdrag att utreda ett försök med fri ledsagning. Motionären skriver både om insatsen ledsagning generellt och om ledsagning för målgruppen personer med synnedsättning. Motionären anger att bakgrunden är att det finns stora skillnader mellan och inom Stockholms stads stadsdelsförvaltningar i bedömning och beslut om antalet beviljade timmar för ledsagning. Det leder till risk för ett mer stillasittande och socialt isolerat liv för personer med synnedsättning, något som riskerar att öka med stigande ålder. Motionären skriver att ett erbjudande om fri ledsagning skulle innebära minskad administrativ handläggning samtidigt som sannolikheten att personer skulle använda sig av fler timmars ledsagning än de har behov av är låg.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med socialtjänstavdelningen och äldreomsorgsavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I Stockholms stads *Riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning* står att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i meningsfulla fritidsaktiviteter samt i kultur- och idrottsliv med möjlighet att leva som andra. I *Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg* upprepas detta men med fokus på personer över 65 år. Insatsen ledsagning innebär att en person som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får stöd av en annan person, ledsagare, för att möjliggöra aktiviteter utanför hemmet. Syftet är att personer ska kunna delta i samhällslivets gemenskap och leva som andra. Exempel är att delta i sociala och kulturella aktiviteter, besöka vänner eller att ta en promenad. Insatsen kan i kombination med andra insatser underlätta för den enskilde att bo kvar hemma. Insatsen beviljas antingen enligt lagen om stöd och service till vissa

funktionshindrade (LSS) och kallas då ledsagarservice eller enligt socialtjänstlagen (SoL) där den kallas ledsagning.

Insatsen ledsagarservice är tillgänglig för alla personer som omfattas av LSS med behov av insatsen medan insatsen ledsagning beviljas efter en individuell behovsprövning enligt SoL. Omfattningen i antal timmar utgår från individens behov i båda fall. Ramen för användande av timmarna som anges i beslutet är tre månader med rätt att föra över outnyttjade timmar från en månad till nästkommande månader under denna tremånadersperiod.

Motionären skriver i motionen både om insatsen ledsagning generellt och om ledsagning för målgruppen personer med synnedsättning. Förvaltningen tolkar därför motionen som att den rör insatsen ledsagning generellt. Det vill säga att den omfattar både ledsagning för både målgruppen personer med funktionsnedsättning, där personer med synnedsättning ingår, som kan få insatsen beviljad inom ramen för LSS och för personer som kan få insatsen beviljad inom ramen för SoL.

Förvaltningen välkomnar initiativ som kan främja fysisk och psykisk hälsa och välmående samt likställighet för invånare i Stockholms stad. Motionären framför att det finns skillnader i hur stadsdelsförvaltningar beslutar om ledsagning. Sådana skillnader ser förvaltningen skulle behöva analyseras närmare för att utreda om det finns eventuella oskäligen skillnader och för om så är fallet kunna sätta in åtgärder.

Den offentliga sektorn arbetar på flera sätt för att förebygga psykisk och fysisk ohälsa på många områden. Ett av dessa är omställningen till den nya socialtjänstlagen som väntas träda i kraft i juli 2025. Nya lagen har sammanfattningsvis fokus på nya förebyggande, tillgängliga och tillitsskapande arbetsätt. En del av det omställningsarbete som sker i Stockholms stad är att utreda möjligheter vad gäller nya insatser utan behovsprövning. Förvaltningen menar att en utredning om ett försök med fri ledsagning enligt SoL skulle behöva ingå i det arbete som sker inom ramen för omställningen till den nya socialtjänstlagen och inom den projektorganisation som finns på plats för detta.

En utredning om möjligheterna till ett försök med fri ledsagarservice enligt LSS skulle behöva titta på de juridiska förutsättningarna för att eventuellt rikta försöket till en (exempelvis personer med synnedsättning) eller flera särskilda målgrupper inom LSS. Och vilka resurser som kommer krävas för att genomföra insatsen samt de kostnader som det skulle medföra.

De utredningar som nämns ovan skulle behöva innehålla en jämställdhetsanalys för att tydliggöra vad fri ledsagning och ledsagarservice skulle få för konsekvenser för kvinnor och för män. Om försöket skulle omfatta personer under 18 år behöver vidare utredningar också innehålla en barnkonsekvensanalys för att tydliggöra om det är förenligt med barnets bästa i enlighet med barnkonventionen.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Motion om försök med fri ledsagning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2025-02-04
Maria Härenstam, Avdelningschef	2025-02-04